

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/128/2023
Identifikačné číslo spisu:	8113233278
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8113233278.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu H. P., H., W. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Strakom, Hviezdoslavova 9, Bardejov proti žalovanému Ing. Q. G., H., I. gen. J. XX, zastúpenému advokátom Mgr. et Mgr. Dušanom Strakom, Námestie legionárov 5, Prešov, o zaplatenie sumy 37.000 eur s prísl. a o protižalobe, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/19/2013, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. marca 2023 sp. zn. 12Co/56/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 13. februára 2017 č. k. 20C/19/2013-243 vzájomnú žalobu o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 7.500 eur od 24. 06. 2009 do zaplatenia zastavil (výrok I.), žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému sumu 7.833,33 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 27.833,33 eura od 29. 04. 2010 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.), žalobu žalobcu prevyšujúcu sumu 27.500 eur zamietol (výrok III.), žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 23,96%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok IV.), súdnej znalkyni Ing. P. P. priznal nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony voči žalobcovi v rozsahu 61,98% a voči žalovanému v rozsahu 38,02% (výrok V.) a napokon rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 61,98% a voči žalovanému v rozsahu 38,02% (výrok VI.).

1.1. Súd prvej inštancie prihliadol na dispozitívny úkon, ktorým žalovaný zobral vzájomnú žalobu o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 7.500 eur od 24. 06. 2009 do zaplatenia, žalobca so späťvzatím súhlasil, súd v tejto časti konanie zastavil. Žalobca sa domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 37.000 eur ako vyplatenú zálohu pre účely uzavretia zmluvy o budúcej zmluve a to z titulu bezdôvodného obohatenia. V konaní nebolo sporné a bolo aj preukázané listinnými dôkazmi, že

žalobca zložil zábezpeku v celkovej výške 27.500 eur, ktorú je žalovaný povinný žalobcovi vydať. Pokiaľ ide o zvyšný nárok na zaplatenie 9.500 eur, žalobca v tejto časti neunesol dôkazne bremeno. Žalovaný si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie sumy 7.500 eur, ktorú odvodzoval jednak od povinnosti žalobcu doplatiť zvyšok zálohy, ale aj od zmluvnej pokuty dojednanej v ustanovení čl. IV bod 4.11. Zmluvnú pokutu súd vyhodnotil ako platne dojednanú, keďže bola dohodnutá písomne, obsahovala vymedzenie zmluvnej povinnosti, ktorá má byť takto zabezpečená a bola dohodnutá aj výška zmluvnej pokuty zodpovedajúca dohodnutej výške zábezpeky. Žalovaný uplatnil zmluvnú pokutu iba vo výške 7.500 eur, súd mu tento nárok priznal. Pokiaľ ide o nárok žalovaného na úhradu nájomného za užívanie nehnuteľností po dobu 10 mesiacov od 24. 06. 2009 do 29.4.2010, tak medzi stranami nebolo sporné, že žalobca užíval nehnuteľnosti žalovaného v období 10 mesiacov bez nájomnej alebo inej zmluvy. Ak k uzatvoreniu zmluvy nedošlo, je na mieste vyžadovať od subjektu užívajúceho nehnuteľnosť bez právneho dôvodu, vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške zodpovedajúcej cene obvyklého nájomného. Súd pri stanovení obvyklého nájomného nehnuteľnosti vychádzal zo znaleckého posudku Ing. E. G. č. XX/XXXX. Tento stanovil cenu nájomu za obdobie od 01. 06. 2009 do 31. 05. 2010 sumou 27.833,33 eura. K námietke žalobcu, že za obdobie 10 mesiacov užíval iba časť nehnuteľnosti, pričom zvyšnú časť mal užívať žalovaný, prvoinštančný súd uviedol, že v tejto časti neunesol dôkazné bremeno. K žalobcom uplatnenej námietke premlčania, súd prvej inštancie konštatoval jej nedôvodnosť, žalovaný nárok uplatnil na súde dňa 24. 05. 2011, pričom bezdôvodné obohatenie uplatnil od 24. 06. 2009 za dobu 10 mesiacov, z čoho vyplýva, že neuplynula ani 3-ročná objektívna premlčacia doba a ani 2-ročná subjektívna premlčacia doba.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie strán sporu uznesením zo 07. marca 2019 č. k. 19Co/79/2018-313 zrušil rozsudok v jeho napadnutej časti t.j. okrem výroku I. a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.1. V podstatnom uviedol, že sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o platnom odstúpení žalovaného od zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy listom zo dňa 20. 04. 2010. Odvolací súd uviedol, že nemožno odstúpiť od zmluvy v čase, kedy tá už neexistovala, automatický zánik zmluvy o budúcej zmluve bol vyvolaný naplnením rozvázovacej podmienky uvedenej v čl. 4.6. zmluvy, ktorým bol 24. júl 2009. Odvolací súd zdôraznil, že z ustanovenia § 50a Občianskeho zákonníka nevyplýva, aby uplynutím dohodnutej doby záväzky zo zmluvy o budúcej zmluve bez ďalšieho zanikli, a v podstate sa premenili iba v súdne vymáhateľný nárok na uzatvorenie zmluvy, ktorý sa po roku prekluduje. Rovnako pozornosti súdu prvej inštancie ušlo, že bez ohľadu na to, či zmluva o budúcej zmluve, na základe ktorej bolo poskytnuté plnenie, bola uzatvorená platne alebo nie, je dostatočným právnym dôvodom na plnenie aj prisľub budúceho odplatného prevodu práv, pre ktorý nie je forma predpísaná. Nárok na vrátenie zálohy poskytnutej v súvislosti so zamýšľaným prevodom práv, ktorý sa neskôr nezrealizoval, je potom po právnej stránke treba posúdiť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením, ktorého právny dôvod dodatočne odpadol (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

2.2. V prípade, ak niekto užíva cudziu vec bez právneho dôvodu, je potrebné, aby takýto nárok bol posudzovaný podľa zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia v podobe obvyklého nájomného. V prejednávanej spore súd prvej inštancie pri určení výšky obvyklého nájomného vychádzal zo znaleckého posudku znalca Ing. G., č. XX/XXXX, predloženého žalovaným, ktorý však nemá atribúty súkromného znaleckého posudku (§ 209 CSP), preto ho možno použiť iba ako listinný dôkaz. Naproti tomu súd prvej inštancie za účelom stanovenia výšky obvyklého nájomného nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou Ing. P., ktorá podala znalecký posudok č. XXX/XXXX s jeho následným doplnením č. 1. Odvolací súd zdôraznil, že žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu, ak sa však súd pri hodnotení výsledkov konania odchýli od výsledku dôkazu znalcom, svoj postup musí presvedčivo odôvodniť, pričom súd prvej inštancie tak neučinil.

3. V ďalšom konaní súd prvej inštancie rozsudkom z 22. apríla 2022 č. k. 20C/19/2013-394 žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 923,26 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), žalobu žalobcu prevyšujúcu sumu 27.500 eur zamietol (výrok II.), vzájomnú žalobu žalovaného v prevyšujúcej časti zamietol (výrok III.), vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok IV.), súdnej znalkyni Ing. P. P. priznal nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony voči žalobcovi v rozsahu 50% a voči žalovanému v rozsahu 50% (výrok V.) a napokon štátu priznal nárok na

náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 50% a voči žalovanému v rozsahu 50% (výrok VI).

3.1. Súd prvej inštancie v rozhodnutí zohľadnil, že keďže nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy je žalovaný povinný vydať žalobcovi poskytnuté plnenie. V konaní nebolo sporné, že žalobca vyplatil žalovanému sumu 27.500 eur, a preto je žalovaný povinný žalobcovi túto sumu vydať. Pokiaľ ide o zvyšný nárok na zaplatenie 9.500 eur tak žalobca v tejto časti neunesol dôkazne bremeno.

3.2. Žalovaný si v konaní uplatnil nárok na zaplatenie sumy 7.500 eur, ktorú odvodzoval jednak od povinnosti žalobcu doplatiť zvyšok zálohy, ale aj od zmluvnej pokuty dojednanej v ustanovení čl. IV bod 4.11. Pokiaľ ide o povinnosť doplatiť zvyšok zálohy, keďže k uzavretiu kúpnej zmluvy nedošlo, záväzok žalobcu zanikol. Nárok je však dôvodný ako zmluvná pokuta dojednaná v čl. IV bod 4.11., ktorú súd vyhodnotil ako platne dojednanú, keďže bola dohodnutá písomne, obsahovala vymedzenie zmluvnej povinnosti, ktorá má byť takto zabezpečená a bola dohodnutá aj výška zmluvnej pokuty, ktorá zodpovedala dohodnutej výške zábezpeky. Žalovaný uplatnil zmluvnú pokutu iba vo výške 7.500 eur, súd mu tento nárok priznal.

3.3. Súd v danom prípade za obvyklú výšku nájmu považoval sumu, za ktorú súčasný vlastník prenajímal nehnuteľnosti a to za sumu 1.000 eur mesačne. Pokiaľ ide znalecký posudok Ing. E. G. č. XX/XXXX, tak tento znalecký posudok nemá atribúty súkromného znaleckého posudku (§ 209 CSP), preto ho súd hodnotil iba ako listinný dôkaz. Uvedený znalecký posudok stanovil cenu nájmu za obdobie od 01. 06. 2009 do 31. 05. 2010, t.j. obdobie 1 roka, za halu spolu s pozemkom vo výške 4.901,11 eur, za spevnenú plochu na parc. č. XXXX/X a XXXX/XX (4.373 m²) vo výške 2.283,81 eura, za pozemok na parc. č. XXXX/X (pod skladosm) vo výške 2.608,20 eura a za pozemok na parc. č. XXXX/X, XXXX/XX pod spevnenou plochou 4.373 m²) vo výške 23.614,20 eura, spolu po zaokrúhlení 33.400 eur, čo za obdobie 10 mesiacov predstavuje sumu 27.833,33 eura. Súdu sa javí takáto suma obvyklého nájmu zjavne nadhodnotená. Znalec osobitne ohodnocoval spevnenú plochu a pozemok pod spevnenou plochou, čo nepochybne viedlo k navýšeniu nájmu. Ako však vyplýva zo znaleckého posudku Ing. P. P., nestanovuje sa zvlášť cena za prenájom plôch, ale ich cena je súčasťou ceny nájmu za skladovacie a iné priestory. Súd taktiež zohľadnil, že sa jednalo o schátranú a starú stavbu minimálnej hodnoty s nutnosťou ďalších investícií. Keďže znalkyňou porovnávané nehnuteľnosti boli v lepšom technickom stave, obvyklému nájmu podľa názoru súdu bude zodpovedať cena nájmu, za ktorú nehnuteľnosť v tom čase prenajímal súčasný vlastník, t.j. 1.000 eur mesačne, čo za obdobie od 25. 07. 2009 do 29. 04. 2010 (279 dní), predstavuje sumu 9.172,60 eura (12.000 eur ročne delené 365 dní x 279 dní). K námietke žalobcu, že za obdobie 10 mesiacov užíval iba časť nehnuteľnosti, pričom zvyšnú časť mal užívať žalovaný, súd uvádza, že v tejto časti neunesol dôkazné bremeno.

3.4. Pokiaľ ide o nárok žalovaného na úhradu nájomného za užívanie nehnuteľností po dobu 10 mesiacov od 24. 06. 2009 do 29. 04. 2010, tak medzi stranami nebolo sporné, že žalobca užíval nehnuteľnosti žalovaného v období 10 mesiacov. Žalobca nerozporoval, že nehnuteľnosti, za ktoré si žalovaný uplatňuje nárok neužíval a potvrdil to na pojednávaní dňa 28. 02. 2011 a 14. 11. 2014. V konaní nebolo preukázané a nakoniec ani tvrdené, že žalobca predmetné nehnuteľnosti užíval na základe nájomnej alebo inej zmluvy. Súd však dáva do pozornosti bod. 3.9 zmluvy, kde sa strany dohodli na bezodplatnom užívaní nehnuteľnosti od podpisu zmluvy do doby určenej na uzavretie kúpnej zmluvy, t.j. 09. 06. 2009 do 24.07.2009. V tomto období žalobca neužíval nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, a preto na jeho strane nevzniklo bezdôvodné obohatenie. Od 25. 07. 2009 do 29. 04. 2010 užíval nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, ak niekto užíva cudziu vec bez toho, aby mal k tomu zákonný dôvod vzniká na jeho strane bezdôvodné obohatenie.

3.5. Súd prvej inštancie na záver konštatoval, že žalobca bol úspešný v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 7.500 eur, bezdôvodného obohatenia vo výške 9.172,60 eura a úrokov z omeškania vyčíslených ku dňu vyhlásenia rozsudku vo výške 9.904,14 eura, spolu vo výške 26.576,74 eura. Vzhľadom na to, že žalovaný bol úspešný v časti vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 27.500 eur, súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 923,26 eura.

4. Odvolací súd, na odvolanie strán sporu, rozsudkom z 23. marca 2023 č. k. 12Co/56/2022-463 výrokom I. potvrdil rozsudok vo výroku II, zmenil rozsudok vo výrokoch I. a III. tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému sumu vo výške 16.672,60 eura s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.172,60 eura od 29. 04. 2010 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu a protižalobu zamietol (výrok II.). Zmenil rozsudok vo výroku IV. o trovách

prvoinštančného konania tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100% v konaní o žalobe, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštalcie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením s tým, že žiadna zo strán v konaní o protižalobe nemá na náhradu trov konania právo (výrok III.). Priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% v konaní o žalobe, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštalcie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením s tým, že žiadna zo strán v konaní o protižalobe nemá na náhradu trov konania právo (výrok VI.). Zmenil rozsudok vo výroku V. tak, že súdnej znalkyni Ing. P. P. priznal nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony voči žalobcovi v rozsahu 75% a voči žalovanému v rozsahu 25%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštalcie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením (výrok V.). Napokon zmenil rozsudok vo výroku VI. tak, že štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštalcie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením (výrok VI.).

4.1. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na zapltenie sumy 37.000 eur, ktoré podľa svojho tvrdenia zaplatil žalovanému v súvislosti s plnením na zamýšľanú hlavnú zmluvu - kúpnu zmluvu, pred uzavretím samotnej hlavnej zmluvy, súd prvej inštalcie správne uzavrel, že bolo preukázané, že žalobca v niekoľkých splátkach žalovanému skutočne uhradil sumu v celkovej výške 27.500 eur. Vo vzťahu ku zvyšnej sume žalobca neunesol dôkazné bremeno svedčiace o jeho tvrdení, že by bol žalovanému zaplatil aj niečo viac nad sumu 27.500 eur. Odvolací súd odkázal na body 36. a 38. odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia.

4.2. Žalovaný protižalobou uplatnil nárok na zapltenie sumy 7.500 eur, ktorú odvodzoval od v zmluve o budúcej zmluve dojednaného práva (bod 3.4) požadovať od žalobcu dopltenie celej dohodnutej zábezpeky, resp. ponechať si zloženú zábezpeku (bod 4.2), ak k uzavretiu hlavnej zmluvy - kúpnej zmluvy nedôjde vinou budúceho kupujúceho, resp. titulom bodu 4.11. zmluvy o budúcej zmluve, v zmysle ktorej mal právo požadovať zmluvnú pokutu až do výšky dohodnutej zábezpeky, ak k uzavretiu hlavnej zmluvy - kúpnej zmluvy nedôjde z dôvodu nedodržania lehôt na potvrdenie a doplnenie návrhu hlavnej zmluvy - kúpnej zmluvy, opäť vinou budúceho kupujúceho. Bodmi 3.4 a 4.2 zmluvy žalovaný zároveň spochybňoval oprávnenosť nároku žalobcu na vrátenie zloženej zálohy. Interpretáciou bodov 3.4, 4.2 zmluvy o budúcej zmluve podľa odvolacieho súdu má žalovaný právo ponechať si titulom zmluvnej pokuty zo strany žalobcu v prospech neho vyplatených 27.500,-eur ako preddavku, a nič na tom nemôže zmeniť ani skutočnosť, že v prípade, ak k uzavretiu hlavnej zmluvy - kúpnej zmluvy nedošlo, bolo by potrebné nárok na vrátenie preddavku posúdiť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením, ktorého právny dôvod dodatočne odpadol. Vrátenie zálohy je v tomto prípade negované dojednaním zmluvnej pokuty, za preukázané porušenie povinnosti na strane žalobcu uzatvoriť hlavnú zmluvu. Žalobca tak preto nie je oprávnený požadovať ani vrátenie sumy 27.500 eur, naopak žalovanému vzniklo právo, tak ako to správne konštatoval aj súd prvej inštalcie v bode 39. a 41. odôvodnenia svojho rozhodnutia, požadovať od žalobcu v zmysle bodu 4.11. zapltenie zmluvnej pokuty vo výške 7.500 eur.

4.3. Žalovaný požadoval protižalobou aj zapltenie bezdôvodného obohatenia za užívanie jeho pozemkov žalobcom bez právneho dôvodu. Žalovaným predložený znalecký posudok Ing. G. nemá náležitosť podľa § 209 ods. 2 CSP, preto sa posudzoval ako dôkaz listinou. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštalcie jasným a dostatočným spôsobom ozrejmil dôvody, pre ktoré vzal za podklad svojho rozhodnutia informáciu zo znaleckého posudku znalkyne Ing. P. o dohode terajšieho vlastníka nehnuteľnosti so žalovaným, na základe ktorej určil hodnotu obvyklého nájmu v rozhodnom období sumou 1.000 eur mesačne a z akých dôvodov nevychádzal z ostatných záverov znaleckého posudku a doplnku k nemu Ing. P., resp. zo záverov posudku Ing. G., ktorý pre tento spor správne hodnotil iba ako listinný dôkaz. Odvolací súd odkázal na bod 43. napadnutého rozsudku súdu prvej inštalcie.

4.4. Následne odvolací súd považoval za rozhodujúce, že súdom prvej inštalcie opomenuté listinné dôkazy, resp. opomenuté návrhy na výsluch svedkov, nemohli ovplyvniť procesný úspech žalovaného z pohľadu kľúčovej argumentácie súdu prvej inštalcie v otázke určenia výšky obvyklého nájomného a to vzhľadom na to, že sa vzťahovali na iné, ako je v tomto spore posudzované obdobie 25. 07. 2009 - 29. 04. 2010, inzercia C. z roku 2012, G. z roku 2014 a návrh na výsluch konateľov spoločnosti B. na pojednávaní dňa 29. 10. 2019 nebol učinенý spôsobom predpísaným ust. § 197 CSP.

4.5. Odvolací súd rekapituloval, že žalobca nebol úspešný ani v časti o zapltenie sumy 27.500 eur,

žalovaný bol úspešný v časti zaplattenia sumy 7.500 eur titulom zmluvnej pokuty a sumy 9.172,60 eura titulom bezdôvodného obohatenia žalobcu na jeho úkor užívaním nehnuteľnosti bez právneho dôvodu vo forme obvyklého nájomného, preto v konečnom dôsledku je potrebné zaviazat' žalobcu v prospech žalovaného k zaplatteniu sumy 16.672,60 eura s 9% ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.172,60 eura od 29. 04. 2010 do zaplattenia. V otázke určenia výšky úrokov z omeškania a počiatku omeškania sa odvolací súd stotožnil s bodmi 34., 35. a 46. odôvodnenia prvoinštančného rozhodnutia.

5. Proti výroku II. a V. rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), ktoré odôvodnil podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľ žiada, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok v spojení s rozsudkom súdu prvej inštalacie a vec vrátil súdu prvej inštalacie na ďalšie konanie.

5.1. Dovolateľ namieta, že odvolací súd sa nezoberal odvolacou námietkou o nesprávnom výpočte výšky bezdôvodného obohatenia ohľadne hodnoty nájmu v rozhodnom období prvoinštančným súdom, ale len stroho odkazuje na jeho odôvodnenie. Dovolateľ poukázal na znalecký posudok Ing. P. v časti vyhlásenia realitnej kancelárie P. S. SK o odhadovanej cene ročného nájmu 64.152 eur, pričom podľa znaleckého posudku Ing. G. bolo ročné nájomné 33.400 eur. Súd však nebrali do úvahy uvedené závery, ale vychádzali zo súkromnej ústnej dohody medzi žalobcom a p. M. o výške nájmu 1.000 eur mesačne, pričom súdy nevypočuli p. M. ako svedka za účelom ozrejmienia rozdielu spočívajúceho v tom, že o 2 roky neskôr ponúkal prenájom za 4.500 eur mesačne, o čom dovolateľ predkladá inzerát na realitných portáloch. Zároveň sa konajúce súdy nevysporiadali s tým, že predmet nájmu sa nachádza v lokalite priemyselnej časti mesta Prešov.

5.2. Nesprávne právne posúdenie v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca videl v argumentácii súdov, že znalecký posudok Ing. G. nemá atribúty súkromného znaleckého posudku podľa § 209 ods. 2 CSP. Svoje odôvodnenie súdy opreli o tzv. okamžitú aplikabilitu procesno-právnych noriem, pričom aj znalecký posudok Ing. P. bol vypracovaný pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku. Rozhodnutie oboch súdov v danom prípade závisí od vyriešenia právnej otázky „Či je možné znalecký posudok ako listinný dôkaz nevziať v úvahu pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia, len preto, že nemá atribúty súkromného znaleckého posudku podľa ust. § 209 ods. 2 Civilného sporového poriadku, nakoľko bol vypracovaný v období pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, ak výška bezdôvodného obohatenia, priznaná súdom je nízka v porovnaní so záverom znaleckého posudku a odporuje tak účelu ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení“.

5.3. Dovolanie proti výroku V. odvolacieho rozsudku dovolateľ odôvodnil tým, že súd priznal znalkyni Ing. P. právo na náhradu trov voči žalovanému v rozsahu 25 % napriek tomu, že nevychádzal zo záverov jej znaleckého posudku, ale len z informácie uvedenej v tomto posudku o dohode s p. M. o výške nájmu. Na druhej strane odvolací súd priznal žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak tiež pri náhrade trov konania znalkyni už zaväzuje aj žalovaného, aj keď predmetnú znalkyňu pribral do konania a rovnako odvolací súd priznal štátu nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

6. Žalobca sa k doručenému dovolaniu nevyjadril.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie

ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

10. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie vo výroku II. podľa § 420 písm. f) CSP

12. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Zo znenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že relevantná podľa tohto ustanovenia je výlučne vada: a/ ktorá je dôsledkom nesprávneho procesného postupu súdu, b/ ktorá znemožnila strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, a zároveň c/ ktorej intenzita je taká vysoká a dôsledky ktorej z hľadiska ich dopadu na procesné oprávnenia strany také závažné, že tým dochádza (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Procesným postupom v zmysle § 420 písm. f) CSP sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie, vykonával dokazovanie, zohľadňoval procesné oprávnenia strán sporu, dbal o ich rovné postavenie a vytváral im procesnú možnosť na realizáciu ich procesných oprávnení v súlade so zákonom). O nesprávny procesný postup ide v prípade vedenia sporu, pri ktorom konajúci súd nerešpektuje procesné ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich civilné konanie. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je relevantný len procesne nesprávny postup súdu závažnej intenzity, v dôsledku ktorého bola strane zmarená možnosť jej aktívnej účasti na konaní a prekazená realizácia jej patriacich procesných práv.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných

predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP žalovaný v prvom rade namieta nevysporiadanie sa s argumentáciou odôvodňujúcou výpočet výšky bezdôvodného obohatenia ohľadne hodnoty nájmu (bod 5.1).

16.1. Odvolací súd (rovnako aj súd prvej inštancie) považovali za dôvodnú vzájomnú žalobu žalovaného z titulu vydania bezdôvodného obohatenia žalobcom na úkor žalovaného užívaním nehnuteľností bez právneho dôvodu vo forme obvyklého nájmu vo výške 9.172,60 eura (porovnaj bod 42. až 47. prvoinštančného rozsudku a bod 16. až 18. odvolacieho rozsudku). Aj keď odvolací súd napadnutým rozsudkom vo veci zmenil výrokom II. rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III., tento spôsob rozhodnutia nemal vplyv na zhodný záver konajúcich súdov o čiastočnej opodstatnenosti nároku žalovaného za užívanie nehnuteľností žalobcom bez právneho dôvodu, ktorého sa týkalo dovolanie žalovaného.

17. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti (vo výroku II.) v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok.

17.1. Z preskúmvanej veci v podstatnom pre dovolacie konanie vyplýva, že súd prvej inštancie „za obvyklú výšku nájmu považoval sumu, za ktorú súčasný vlastník prenajímal nehnuteľnosti a to za sumu 1.000 eur mesačne. Pokiaľ ide znalecký posudok Ing. E. G. č. XX/XXXX, tak tento znalecký posudok nemá atribúty súkromného znaleckého posudku (§ 209 CSP), preto ho súd hodnotil iba ako listinný dôkaz. Tento stanovil cenu nájmu za obdobie od 01. 06. 2009 do 31. 05. 2010, t.j. obdobie 1 roka, za halu spolu s pozemkom vo výške 4.901,11 eura, za spevnenú plochu na parc. č. XXXX/X a XXXX/XX (4.373 m²) vo výške 2.283,81 eura, za pozemok na parc. č. XXXX/X (pod skladom) vo výške 2.608,20 eura a za pozemok na parc. č. XXXX/X, XXXX/XX pod spevnenou plochou 4.373 m²) vo výške 23.614,20 eura. Spolu po zaokrúhlení 33.400 eura, čo za obdobie 10 mesiacov predstavuje sumu 27.833,33 eura. Súdu sa javí takáto suma obvyklého nájmu za zjavne nadhodnotená. Znalec osobitne ohodnocoval spevnenú plochu a pozemok pod spevnenou plochou, čo nepochybne viedlo k navýšeniu nájmu. Ako však vyplýva zo znaleckého posudku Ing. P. P., nestanovuje sa zvlášť cena za prenájom plôch, ale ich cena je súčasťou ceny nájmu za skladovacie a iné priestory. Súd taktiež zohľadnil, že sa jednalo o schátranú a starú stavbu minimálnej hodnoty s nutnosťou ďalších investícií. Keďže znalkyňou porovnávané nehnuteľnosti boli v lepšom technickom stave, obvyklému nájmu podľa názoru súdu bude zodpovedať cena nájmu, za ktorú nehnuteľnosť v tom čase prenajímal súčasný vlastník, t.j. 1.000 eur mesačné, čo za obdobie od 25. 07. 2009 do 29. 04. 2010 (279 dní), predstavuje sumu 9.172,60 eura (12.000 eur ročne delené 365 dní x 279 dní)“ [bod 43. prvoinštančného rozsudku]. Odvolací súd konštatoval „V spore bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalobca v období od 25. 07. 2009 do 29. 04. 2010 užíval nehnuteľnosti žalovaného bez právneho dôvodu, v období od 09.06.2009 do 24.07.2009 titulom bodu 3.9 zmluvy o budúcej zmluve bezodplatne. Platí, že v prípade, ak niekto užíva cudziu vec bez právneho dôvodu, je potrebné, aby takýto nárok bol posudzovaný podľa zásad o vydaní bezdôvodného obohatenia v podobe obvyklého nájomného (NS SR sp. zn. 5Cdo/8/2009, sp. zn. 4Cdo/52/2009, ÚS SR sp. zn. III. ÚS 237/09). Súd prvej inštancie nakoniec došiel k záveru, že obvyklým nájomným v rozhodnej dobe bola suma 1.000,- Eur mesačne. Neprihliadol pri tom na závery posudku znalca Ing. G., ktorý do konania predložil žalovaný a ktorý, ako to už konštatoval aj odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí, hoc s tým žalovaný naďalej polemizuje, nemá atribúty súkromného znaleckého posudku. Ku tomu sa žiadať dodať pre úplnosť, že spomínaný znalecký posudok bol robený za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963Zb. účinný do 30. 06. 2016). Pri vykonaní posudku, ktorý do sporu predložila strana za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, nemohol súd postupovať ako pri vykonávaní znaleckého posudku, ale musel postupovať, akoby išlo o dôkaz listinou. Po novom, ustanovenie § 209 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zák. č. 160/2015Z.z. účinný od 01. 07. 2016) ustanovuje osobitnú náležitosť súkromného znaleckého posudku, ktorou je doložka o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Pretože žalovaným predložený znalecký posudok uvedenú náležitosť nemá, je ho nutné aj v zmysle

Civilného sporového poriadku hodnotiť iba ako dôkaz listinou. Rovnako súd prvej inštancie celkom nevzal v úvahu závery do konania ním pribratej znalkyne Ing. P.. Žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Súd hodnotí dôkaz znalcom ako každý iný dôkaz, pričom skúma, či posudok vychádza zo zistených skutočností, či nie je rozporný a či z hľadiska pravidiel formálneho logického myslenia je presvedčivý. Ak sa však súd pri hodnotení výsledkov konania odchýli od výsledku dôkazu znalcom, svoj postup musí presvedčivo odôvodniť. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie jasným a dostatočným spôsobom ozrejmil dôvody, pre ktoré vzal za podklad svojho rozhodnutia informáciu zo znaleckého posudku znalkyne Ing. P. o dohode terajšieho vlastníka nehnuteľnosti so žalovaným, na základe ktorej určil hodnotu obvyklého nájmu v rozhodnom období sumou 1.000 eur mesačne a z akých dôvodov nevychádzal z ostatných záverov znaleckého posudku a doplnku k nemu Ing. P., resp. zo záverov posudku Ing. G., ktorý pre tento spor správne hodnotil iba ako listinný dôkaz. V tomto odvolací súd odkazuje na bod 43. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.“ (bod 16. odvolacieho rozsudku).

17.2. Odvolací súd sa podľa dovolacieho súdu dostatočne zaoberal námietkou žalovaného o nesprávnom výpočte výšky bezdôvodného obohatenia. Závery odvolacieho súdu nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnené, ani za arbitrárne. Zhrnutie odôvodnenia napadnutého rozsudku vrátane odôvodnenia uvedeného súdom prvej inštancie v ich relevantnej časti dáva dostatočnú odpoveď na uplatnenú podstatnú argumentáciu žalovaného v zmysle § 387 ods. 3 CSP. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením (§ 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP).

18. Dovolateľ poukazuje na skutočnosť, že súdy nebrali do úvahy znalecké posudky, čiže znalecký posudok vyhotovený v konaní Ing. P. a listinný dôkaz predložený žalovaným - znalecký posudok Ing. G., pretože vychádzali zo súkromnej dohody medzi žalobcom a p. M. o výške nájmu.

18.1. Dovolací súd v tejto súvislosti prezentuje, že východisko pre záver súdu o priznanej výške obvyklého nájmu predstavuje znalecký posudok zadaný súdom prvej inštancie a predložený v konaní Ing. P. P.. Znalkyňa v odpovedi na otázku č. 2: „zistiť cenu za prenájom nehnuteľnosti, ktorá je uvedená v znaleckom posudku Ing. G. od súčasného vlastníka H. M. - údaje uvedené v LV č. XXXX, k.ú. J., pretože v súčasnosti táto nehnuteľnosť je predmetom prenájmu, v podstatnom uviedla: Informácie o prenájme a využití nehnuteľnosti prišiel na miestne šetrenie oznámiť súčasný vlastník nehnuteľnosti p. H. M....vyhlásil, že nehnuteľnosť nadobudol dražbou v roku 2010, v tomto období ju prenajal p. H. P. za cenu asi 1000 eur mesačne a to v trvaní asi 8 mesiacov. Túto informáciu mi potvrdil aj p. H. P., pričom podotkol, že nebola spísaná nájomná zmluva. Podľa výpovede p. H. bol technický stav nehnuteľnosti rovnaký ako pri obhliadke dňa 20. 11. 2015. P. H. M. vyhlásil, že nehnuteľnosť sa od ukončenia prenájmu p. P. P. v roku 2011 neprenajímala a ani v súčasnosti nie je prenajatá“. Podľa súdu prvej inštancie obvyklému nájmu zodpovedá cena nájmu za nehnuteľnosť vo výške v akej ju súčasný vlastník prenajímal t.j. 1000 eur mesačne, aj so zohľadnením, že ide o schátranú a starú stavbu minimálnej hodnoty s nutnosťou ďalších investícií. Cena stanovená znaleckým posudkom Ing. G. vo výške 27.833,33 eura bola podľa súdu prvej inštancie, vychádzajúc zo znaleckého posudku Ing. P., zjavne nadhodnotená, znalec ohodnocoval osobitne spevnenú plochu a pozemok pod spevnenou plochou, ktorý postup bol podľa znalkyne nesprávny, pretože sa nestanovuje zvlášť cena za prenájom plôch.

18.2. V prípade, že dovolateľ spochybňuje hodnotenie znaleckého posudku Ing. P. odvolacím súdom ako dôkazu, pravidlá hodnotenia dôkazov upravené v čl. 15 ako aj v § 191 CSP spravujúce sa teóriou voľného hodnotenia dôkazov sa vzťahujú i na znalecké dokazovanie. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Tento jeho postup však musí byť v istom zmysle objektivizovaný konceptom takého hodnotenia dôkazov, ktoré obстоjí z hľadiska jeho prípadného rozporu so zákazom arbitrárnej jurisdikčnej ľubovôle. Inak povedané, „voľnosť“ hodnotenia dôkazov neznamena, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak, konečné meritorne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Pri hodnotení znaleckého posudku je vo všeobecnosti prijímaný záver, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti; súd však hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého

nálezu a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Obsah spisu dovolaciemu súdu nedáva podklad pre neudržateľnosť záverov odvolacieho súdu vo vzťahu k vykonanému znaleckému dokazovaniu, keď odvolací súd pri hodnotení znaleckých posudkov vychádzal práve z naznačených zásad. Pokiaľ sa dovolateľ podaným dovolaním dožaduje ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, dovolací súd pripomína, že uvedené z práva na spravodlivý proces nevyplýva.

19. Ani námietka nevykonania dokazovania výsluchom svedka M., nemôže založiť prípustnosť dovolania. Je tomu tak preto, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska, teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z obsahového hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietal už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli na základe jeho odvolacej argumentácie meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

19.1. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelym (vigilantibus iura scripta sunt). Ak potom dovolateľ uvedenú námietku resp. otázku vypočutia svedka M. zakladajúcu prípustnosť a dôvodnosť dovolania neuplatnil v odvolacom konaní v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu.

19.2. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, nie „ďalšie odvolanie“. Dovolací súd tak nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným odvolacím a dovolacím konaním).

20. Dovolateľ zároveň namietal, že konajúce súdy sa nevysporiadali s tým, že predmet nájmu sa nachádza v lokalite priemyselnej časti mesta Prešov. Svedčí o tom dôkaz firmy B., ktorý súd odmietol vykonať.

20.1. Zo zápisnice o pojednávaní z 21. októbra 2019 vyplýva tvrdenie žalovaného, ak je tu navrhnutý kontrolný znalecký posudok, tak ja navrhujem vypočúť konateľov spoločnosti B. a to za akú sumu im prenajal nehnuteľnosť žalobca.

20.2. Odvolací súd uviedol, že návrh na výsluch konateľov spoločnosti B. na pojednávaní dňa 29. októbra 2019 nebol učinенý spôsobom predpísaným podľa § 197 CSP.

20.3. Podľa § 197 CSP ak strana navrhne výsluch svedka, zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní; o tejto skutočnosti vopred upovedomí súd a protistranu (ods. 1). Ak nemožno postupovať podľa odseku 1, požiada strana súd o predvolanie svedka. V návrhu na výsluch svedka sa uvedie meno, priezvisko, prípadne dátum narodenia svedka, adresa, z ktorej možno svedka predvolať, a označenie skutočností, ktoré majú byť výsluchom svedka preukázané (§ 197 ods. 2 CSP).

20.4. Žalovaný v zmysle uvedeného nepostupoval, mal až do okamihu, kedy súd vyhlásil dokazovanie za skončené, možnosť uplatniť svoj konkrétny a špecifikovaný/adresný návrh na vykonanie dokazovania. Žalovaný túto možnosť nevyužil, odvolací súd primerane reagoval na v tomto smere uplatnenú odvoláciu argumentáciu. Žalovaný mal možnosť uplatniť svoje procesné právo a navrhnúť doplnenie dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie, toto právo však nevyužil a riadne neuplatnil, tak ako už bolo konštatované.

21. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namietala, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

Dovolanie vo výroku II. podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

22. Žalovaný prípustnosť svojho dovolania formálne vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

23. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo 67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

24. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pritom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na zistenie (prijatie záveru), či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach (okolnostiach) podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu. Pokiaľ dovolateľ nevysvetlí, ktoré rozhodnutie treba považovať za „skorší prípad“, dovolací súd nemá podklad pre takéto posudzovanie (nemôže posúdiť, či skutočne došlo k dovolateľom tvrdenému odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu), čo v konečnom dôsledku znamená, že nemôže prikrčiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

25. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnu otázku; zákonodarca túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

26. V posudzovanom prípade dovolateľ (kvalifikovane zastúpený advokátom) formuluje otázku „Či je možné znalecký posudok ako listinný dôkaz nevziať v úvahu pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia, len preto, že nemá atribúty súkromného znaleckého posudku podľa ust. § 209 ods. 2 Civilného sporového poriadku, nakoľko bol vypracovaný v období pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, ak výška bezdôvodného obohatenia, priznaná súdom je nízka v porovnaní so záverom znaleckého posudku a odporuje tak účelu ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení“. (bod 5.2.). Konajúce súdy podľa dovolateľa argumentovali, že znalecký posudok Ing. G. nemá atribúty súkromného znaleckého posudku podľa § 209 ods. 2 CSP. Svoje odôvodnenie súdy opreli o tzv. okamžitú aplikabilitu procesno-právných noriem, pričom aj znalecký posudok Ing. P. bol vypracovaný pred nadobudnutím účinnosti Civilného sporového poriadku. Dovolateľ neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť.

27. Podľa § 209 ods. 2 CSP ak je spolu so žalobou predložený súkromný znalecký posudok, ktorý má všetky zákonom predpísané náležitosti a obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku, postupuje sa pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca.

28. Odvolací súd prevzal závery prvoinštančného súdu pokiaľ išlo o hodnotenie znaleckého posudku č. XX/XXXX Ing. G. predloženého žalovaným. Prvoinštančný súd uvedený znalecký posudok hodnotil ako listinný dôkaz, pretože nemá atribúty súkromného znaleckého posudku podľa § 209 CSP, pričom konštatoval, že znalec stanovil cenu nájmu za obdobie od 01. 06. 2009 do 31. 05. 2010 t.j. obdobie 1 roka, za halu spolu s pozemkom vo výške 4.901,11 eura, za spevnenú plochu na parc. č. XXXX/X a XXXX/XX (4.373 m²) vo výške 2.283,81 eura, za pozemok na parc. č. XXXX/X (pod skladosm) vo výške 2.608,20 eura a za pozemok na parc. č. XXXX/X, XXXX/XX pod spevnenou plochou 4.373 m²) vo výške 23.614,20 eura. Spolu po zaokrúhlení 33.400 eur, čo za obdobie 10 mesiacov predstavuje sumu 27.833,33 eura. Súdu sa javí takáto suma obvyklého nájmu za zjavne nadhodnotená. Znalec osobitne ohodnocoval spevnenú plochu a pozemok pod spevnenou plochou, čo nepochybne viedlo k navýšeniu nájmu. Súčasne zohľadnil, že ide o schátranú a starú stavbu minimálnej hodnoty s nutnosťou ďalších investícií.

28.1. V prípade, že formulovaná otázka vychádza z predpokladu, že znalecký posudok Ing. G. nebol vzatý do úvahy len preto, že nespĺňal náležitosti podľa § 209 CSP, dovolací súd uvádza, že uvedené nepredstavuje výlučný dôvod pre ktorý sa súdy k dôkazu nepriklonili, takýto postup odôvodnili aj nadhodnotenou cenou nájmu z dôvodu postupu pri ohodnotení, ktorý bol konštatovaný znalkyňou Ing. P..

28.2. Pokiaľ ide o tvrdenie dovolateľa, že aj znalecký posudok Ing. P. bol vypracovaný pred účinnosťou CSP, dovolací súd uvádza, že vypracovanie znaleckého posudku nariadil súd, z ktorej skutočnosti vychádzal pri jeho hodnotení. Dovolací súd zároveň akcentuje, že dôvod pre ktorý nebol vzatý pre výpočet výšky bezdôvodného ohodnotenia znalecký posudok Ing. G. bol výsledkom hodnotenia dokazovania v predmetnom konaní. Za odklon nemožno považovať to, že odvolací súd ustálil výšku bezdôvodného obohatenia inak, než tvrdil dovolateľ. Dovolací súd však nie je treťou inštanciou, a preto sa pred ním nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa ustálila na názore, podľa ktorého sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/216/2021).

29. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného vo výroku II. v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

30. Dovolateľ napadol dovolaním osobitne aj výrok V. rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. tak, že súdnej znalkyni Ing. P. P. priznal nárok na náhradu trov konania za znalecké úkony voči žalobcovi v rozsahu 75% a voči žalovanému v rozsahu 25%, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením. Dovolateľ argumentoval, že pokiaľ odvolací súd priznal znalkyni náhradu trov konania, aj keď z jej znaleckého posudku nevychádzal, takýto postup považuje dovolateľ za nelogický.

30.1. Odvolací súd vychádzal zo skutočnosti, že nebolo rozhodnuté o znalkyňou uplatnenej odmene za účasť na pojednávaniach 2 krát po 16,10 eura. Trovy znaleckého dokazovania nemohli byť preddavkované, nedošlo k ich vyporiadaniu a preto musel byť oprávnenej osobe priznaný nárok na náhradu trov konania podľa § 262 ods. 1 CSP proti sporovej strane. Znalkyni priznal nárok na náhradu trov voči žalobcovi v rozsahu 75% a voči žalovanému v rozsahu 25% (ak bol žalovaný v konaní o žalobe úspešný na 100% a v konaní o protizalobe mali obe strany v zásade rovnaký úspech, tak je potrebné vychádzať z toho, že v 3 bol neúspešný žalobca a v 1 žalovaný), o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnom skončení veci samostatným uznesením. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP, ktorými bez ďalšieho nie je v tomto prípade ani oslobodenie žalovaného od platenia súdnych poplatkov (bod 22. napadnutého rozsudku).

31. Ak mal dovolateľ za to, že posudzovaním nároku na trovy konania za znalecké úkony dochádza k porušovaniu práva na spravodlivý proces u žalovaného, dovolací súd sa môže len domýšľať, že zrejme mal na mysli prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Napriek tomu dovolací súd dáva do pozornosti, že pokiaľ dovolateľ mienil namietat', že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

32. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

33. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

34. Z uvedeného vyplýva, že predmetom podaného dovolania uplatneného podľa § 421 ods. 1 CSP je výrok odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania, o ktorom odvolací súd rozhodol v zmysle § 357 písm. m) CSP. V danom prípade tak nie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP dovolanie prípustné.

35. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalovaného vo výroku V. rozhodnutia odvolacieho súdu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

36. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 451 ods. 3 CSP, podľa ktorého rozhodnutie o trovách odvolacieho konania nemusí v takomto prípade odôvodňovať.

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.